

opusdei.org

Sv. Josemaría je gajio veliku ljubav prema Hrvatskoj i Hrvatima

Razgovor s mons. Jorge Ramos,
regionalnom vikarom Prelature
Opus Dei za Hrvatsku (u
Katoličkom tjedniku iz Sarajeva
19.11.2006.)

25.11.2006.

O osobnoj prelaturi Katoličke Crkve
Opusu Dei, njegovoj povijesti,
organizaciji, ulozi u sveopćoj Crkvi i
društvu te djelovanju u Hrvatskoj

razgovarali smo s regionalnim vikarom prelature Opus Dei za Hrvatsku mons. Jorge Ramosom. Upravo ovih dana traje predstavljanje prelature po hrvatskim gradovima. Poveznice Opusa Dei i Hrvata su veoma duge. Zanimljivo je napomenuti da je prvi član Opusa Dei izvan Španjolske bio jedan Hrvat, don Vladimir Vince. Ovih dana je Ininu nagradu za promicanje Hrvatske u svijetu dobila po prvi put jedna institucija - španjolsko Sveučilište Navarra iz Pamplone koje je 1952. godine osnovao sv. Josemaría Escrivá. Na tom sveučilištu velik trag je ostavio i ugledni prof. Luka Brajnović, također član prelature.

“Treba Gospodina susretati u običnom, svakodnevnom životu, inače Ga nikada ne ćemo naći”, riječi su Vašeg utemeljitelja sv. Josemarie Escriva. Puno ljudi, pa i među katolicima, ne prihvaća svoju

svakodnevicu uz opravdanje da je tmurna i teška. Je li to zapravo bijeg od križa i ulaska u volju Božju?

Sveti Josemaría je pisao: “Tamo gdje su vaše težnje, vaš rad, vaše ljubavi, tamo je mjesto vašega svakodnevnog susreta s Kristom.” “Svaka situacija skriva u sebi nešto sveto i božansko, a vama je dano da to otkrijete.”

“Nema drugog puta. Ili učimo otkrivati Gospodina u svakodnevici, ili ga nikad ne ćemo pronaći.”

“Uvjeravam vas, kad kršćanin s ljubavlju izvršava najsitnije obaveze, u njima se ostvaruje Božja snaga. To je razlog zbog kojeg iznova ponavljam da se svakodnevni život iz jednolične proze pretvori u uzbudljivu epsku poeziju. Čini se da se na horizontu spajaju nebo i zemlja: ne, to se događa u vašim srcima kad po uzoru svetosti živite svoj život.” Još je pisao: «Teško je. Znam. Ipak - naprijed! Nitko ne će biti nagrađen - i to kakvom

nagradom! - a da se dobro ne založi”
(Put 720).

Vratimo se u godinu 1928. kada u Španjolskoj nastaje Opus Dei. Što je potaknulo sv. Josemariu Escrivu da utemelji Opus Dei?

Sveti Josemaría Escrivá je osnovao Opus Dei 2. listopada 1928. god. u Madridu da bi, kako sam kaže, pomogao da «kršćani utkani u tkivo civilnog društva – po obitelji, prijateljima, profesionalnom radu, plemenitim težnjama – shvate, da njihov život, ovakav kakav jest, može biti prilika za susret s Kristom. On je put svetosti i apostolata», odnosno put savršenstva kršćanskog života i naviještanja vjere u njihovoj sredini.

Tijekom duhovnih vježbi 2. listopada 1928.god. sv. Josemaría je vidio – izraz koji je uvijek upotrebljavao – što Bog očekuje od njega: staviti sve svoje snage u službu onoga što će kasnije postati Opus Dei ; potaknuti

ljude svih slojeva da odgovore posebnom pozivu koji se sastoji u traženju svetosti i širenju apostolata u svijetu, u svom zvanju i zanimanju, bez promjene staleža. «Primio sam prosvjetljenje o čitavom Djelu», reći će Utemeljitelj govoreći o «mobilizaciji kršćana koji su spremni radosno se žrtvovati za druge i učiniti božanskim sve što je ljudsko na zemlji, posvećujući svaki pravedan i pošten rad, svako zemaljsko zanimanje». Kako bi ukazao na nadnaravno podrijetlo onoga što još nije bilo ustanova, pisao je: «Djelo Božje nije izmislio čovjek kao lijek za otužne prilike Crkve u Španjolskoj od 1932. god.. Prije mnogo godina Gospodin je nadahnuo jedno nesposobno i gluho sredstvo koje ga je prvi put vidjelo 2. listopada 1928. god. na blagdan sv. Anđela Čuvara.»

Na svršetku II. vatikanskog sabora 8. prosinca 1965.god. sv. Josemaría bio

je sretan kad je vidio da su svečano potvrđeni neki temeljni vidici duhovnosti Opusa Dei: opći poziv na svetost, poslanje laika u oživljavanju kršćanskog duha u vremenitim strukturama, središnja uloga Sv. Mise u kršćanskom životu, zakonit pluralizam vjernika Božjeg naroda, i dr. Mogao je zato odgovoriti jednom novinaru koji ga je upitao što će Drugi vatikanski sabor promijeniti u Opusu Dei: «Bez imalo umišljenosti mogu reći da, što se tiče našeg duha, Sabor sigurno ne predstavlja poziv na promjenu; naprotiv, potvrdio je ono, što – milošću Božjom – činimo i naučavamo već toliko godina.»

Kada govorimo o Opusu Dei čujemo izraze poput prelata, supernumerariji, pridruženi članovi prelature, numerariji, Svećeničko društvo Svetoga Križa. Možete li nam u kratkim crtama predstaviti najznačajnije činjenice u svezi s prelaturom?

Osobne prelature su crkvene ustanove posve osobnoga karaktera (nisu ustanovljene prema teritorijalnim mjerilima kao što su to obično biskupije) i sekularne, a podiže ih Sveta Stolica. Kako bi ispunile svoje posebne pastirske zadatke, uvijek imaju prelata – vlastitog ordinarija – s ili bez biskupskih oznaka, svjetovne svećenike i vjernike. Laička se pripadnost može odrediti konvencijama koje jasno utvrđuju način njihove suradnje s poslanjem prelature. To je slučaj kod Opusa Dei.

Osobna prelatura potvrđuje tako pastoralni program propisan od opće Crkve i ostvaruje se u svakoj biskupiji uz prethodnu privolu biskupa dotične biskupije.

Ta vlastita obilježja pokazuju da osobna prelatura ne podliježe udruženom fenomenu (kao što su npr. institucije posvećenog života,

zajednice apostolskog života, vjernička društva), nego zadržava usku podudarnost s mjesnim Crkvama jer ima iste temeljne elemente kao i one (prelat, inkardinirano svećenstvo i laici koji čine njihovu «skupinu vjernika»).

Osobna prelatura potpada pod opće crkveno pravo, kako pokazuje njezina integracija u Zakonik kanonskog prava (294-297), bez povlastica ili izuzetaka, u skladu sa željom sv. Josemaríe. Ona je pravno asimilirana biskupiji te je, ako nema pravnih preprjeka, pridružena zakonima dotične dijeceze. Osobna prelatura može imati, kao kod Opusa Dei, prelata, koji njome upravlja ovlastima poput biskupskih (ili biskupskih ako se radi o biskupu), vlastito svećenstvo ili svećenike dodijeljene službi za potrebe prelature, te vjernike koji, kao u Opusu Dei, mogu u potpunosti biti u nju uključeni. Osobna prelatura je

«mali dio Crkve» koji, zajedno s ostalim «dijelovima» napose mjesnih Crkava, služi poslanju opće Crkve.

Prelatura Opus Dei je «apostolsko tijelo, sastavljeno od svećenika i laika, muškaraca i žena, živo i istovremeno nedjeljivo – a to znači, ustanova obdarena jedinstvom duha, cilja, vodstva i duhovne formacije». Opus Dei se tako predstavlja ne samo kao ustanova koja djeluje u Crkvi, nego još više kao ustanova koja pripada Crkvi, koju je Crkva htjela i na koju računa kako bi nastavila «ne samo svijetliti, nego i ostvarivati poslanje laika u Crkvi i ljudskom društvu, provoditi u djelo nauku općeg poziva na svetost i promicati u svim socijalnim slojevima posvećivanje u i po profesionalnom radu».

Kako ističe jedan iskusan ekleziolog: «Opus Dei je istovremeno zajednica i vjernika i hijerarhije. Kao zajednica

vjernika pripada bitnoj stvarnosti mjesnih Crkava, jer vjernici u njima žive, rade i ostaju pod biskupskom jurisdikcijom. No kao hijerarhijska zajednica predstavlja nadbiskupijski poziv vjernika koji nadilazi mjesne Crkve.»

Kako se uopće postaje članom, što je u osnovi poslanja članova Opusa Dei te koje su njihove obveze?

Onaj, ili ona, koji osjeća da je pozvan u Opus Dei, pismeno upućuje svoju “molbu za primanje” prelatu ili njegovu namjesniku. Nakon roka od najmanje 6 mjeseci zainteresirana je osoba primljena u prelaturu ako ustraje u svojim planovima i pokazuje prave znakove poziva. Nakon novog roka, od najmanje godinu dana, ona se pravno priključuje prelaturi. Do tada, ona nije njezin član, no trudeći se živjeti po duhovnosti Opusa Dei, nastoji potvrditi da je to njezin put,

zadržavajući potpunu slobodu odlaska ako misli da se prevarila. Priključiti se ne može prije 18. godine života, što odgovara građanskoj punoljetnosti. Za primitak nema gornje dobne granice. Konačno priključenje ne može biti prije 23. godine života.

Asketske se obveze sastoje od pobožnih vježbi koje vjernike vode “korak po korak” kako bi pronašli Boga u svom profesionalnom radu i drugim običnim poslovima.

Članovi Opusa Dei pridaju poseban značaj profesionalnom radu, pravom stožeru svetosti i apostolata, u okviru kojeg se trude postići ljudske krjeposti (marljivost u radu, duh služenja, poštenje, vjernost, samozatajnost i dr.) kao i nadnaravne. Duhovno vodstvo, osobno i kolektivno, potiče ova asketska nastojanja.

Apostolske obveze potiču pripadnike prelature na apostolsko djelovanje, na djelotvorno, trajno i učinkovito ispunjavanje onoga što je po krštenju pravo i dužnost svakog kršćanina. To s jedne strane znači naviještanje Kristove nauke onima koji ju ne poznaju, a s druge strane hrabrenje kršćana da preuzmu sve zahtjevanosti svoje vjere odgovarajući u potpunosti pozivu na svetost u izvršavanju svojih staleških dužnosti i profesionalnog zadatka.

Zaustavimo se na odnosu samog Opusa Dei, odnosno članova prelature, prema župama u kojima žive, biskupima, Svetom Ocu?

Crkva postoji kako bi izvršila poslanje koje joj je Krist odredio: naviještanje Evanđelja. Isto tako je i «ustanova Opus Dei» u službi poruke koja je upisana u to poslanje: poziv na svetost u svijetu.

Opus Dei je sredstvo po kojem cijeli svijet treba upoznati poruku o svetosti u profesionalnom radu i po profesionalnom radu. Od osnutka je, kao nužna posljedica, bio «put» koji vodi prema svetosti. Može se reći da je ustanova, bez obzira na svoj pravni oblik, bila dio te poruke. Utemeljitelj je stoga tvrdio da su po duhovnosti Opusa Dei «otvoreni Božanski putovi na zemlji» za sve koji iskreno žele postati sveti u običnom životu.

Cilj Opusa Dei je sudjelovati u cilju Crkve. Kao što je to rekao Sv. Otac Pavao VI. svetom Josemariji: «Bog Vam je dao karizmu kako bi nasred ceste donosili svu puninu Crkve.»

Članovi Opusa Dei imaju veliko poštovanje i naklonost prema župnicima i surađuju na inicijativama župne zajednice na području koje žive, i to svaki prema

svojim okolnostima i u istoj slobodi kao što to rade i svi ostali župljani.

Osobni apostolat članova, koji se sastoji u svjedočenju, konkretnoj i djelotvornoj pomoći drugima, udružujući riječ s primjerom, ulazi u sve pore života.

Taj osobni apostolat je glavni apostolat u Opusu Dei: to je apostolat svjedočanstva i stvarne pomoći bližnjemu u različitim životnim situacijama, već od radne sredine.

Vjerno živeći svoj poziv na svetost i apostolat, vjernici Opusa Dei efikasno i kapilarno sudjeluju u životu župnih zajednica. Osobna prelatura je «mali dio Crkve» koji, zajedno s ostalim «dijelovima» napose mjesnih Crkava, služi poslanju opće Crkve.

Vrlo je zanimljivo da u okviru prelature rađaju i nastaju i svećenička zvanja. Poslije godina

pripadništva prelaturi i školovanja potrebnog za svećenike, pozivom prelata dobivaju svećeničko ređenje. Gdje se obrazuju ti svećenici, gdje djeluju, komu su odgovorni?

Svećenici iz Opusa Dei dolaze iz laičkih redova prelature i uz visoko građansko obrazovanje, kao numerariji i neki pridruženi članovi, nastavljaju bogoslovni studij za svećenike, stječu doktorat iz jednog teološkog predmeta i od prelata primaju poziv za svećeništvo. Opus Dei, dakle, ne uzima biskupiji ni svećenike ni svećeničke kandidate.

Ovi svećenici su “inkardinirani” prelaturi, što znači zaređeni su za njezinu službu: brinu se za vjernike prelature i za apostolsko djelovanje, dostupno svima za koje prelatura preuzima odgovornost. Oni čine prezbiterij prelature, zajednicu svećenika, koja “pod upravom prelata, (...) po svojoj svećeničkoj

dužnosti, oživljava i oblikuje cijeli Opus Dei“.

Svećeničko ređenje nije nipošto “kruna poziva u Opus Dei; to je poziv upućen nekima kako bi drugima služili na nov način“ (Razgovori, 69), poziv je isti za sve. Oni napuštaju profesionalnu dužnost (odvjetnika, inženjera, liječnika, nastavnika, umjetnika i dr.), koju su do tada obavljali kako bi prema želji Utemeljitelja “bili ni više ni manje nego svećenici-svećenici, sto posto svećenici“.

Svećenici Opusa Dei odgajaju se u sjemeništima koje u tu svrhu otvara prelatura prema pravilima, koja određuje Sveta Stolica. Prelat im daje, sam ili po svojim namjesnicima, kanonski zadatak (određen pastoralni posao) i svećeničke ovlasti, kako bi se u prvom redu bavili djelatnostima i vjernicima prelature, uključujući tu dijeljenje sakramenta

pomirenja (pokore), poštujući prava svakog pojedinca na osobni izbor ispovjednika. Osim pastoralne brige za članove laike Opusa Dei, svećenici prelature ostvaruju u suradnji s njima široko i duboko apostolsko djelovanje. Ono služi općoj i lokalnim Crkvama, a potičući svijest kod mnogih kršćanskih laika o općem pozivu na svetost u izvršavanju profesionalnog rada, odgovaraju i svom vlastitom pozivu.

Prelat mora voditi brigu o uzdržavanju svojih svećenika i njihovoj njezi u slučaju bolesti, invalidnosti ili starosti. Mora poticati svećenike prelature da održavaju uske veze i žive u dubokom bratstvu sa svećenicima područja na kojem djeluju. Ovi svećenici, premda pripadaju prezbiteriju prelature, dio su prezbiterija biskupije u kojoj obavljaju svoju pastoralnu dužnost. Njihov broj je oko 1.890.

Smijemo li Vas pitati što Vas je potaknulo da pristupite prelaturi, a potom postanete i svećenik?

Mislim da sam vidio da to je bio moj poziv. Čitati knjigu Put i upoznati vjernike Opusa Dei je bio za mene poticaj za predanje.

Ispovijedate u zagrebačkoj katedrali. Poznat ste kao popularan ispovjednik, pun razumijevanja?

Sveti Josemaría je pisao: “Vjernici očekuju da svećenik moli, da ne izbjegava dijeljenje sakramenata, da je spreman zauzeti se za svakoga; oni očekuju od svećenika da slavi Svetu Misu u ljubavi i u pobožnosti, da sluša svete ispovijedi, da tješi bolesne i potištene, da bude potpora ljudima savjetom i ljubavlju, da djecu i odrasle podučava u vjeri, da propovijeda riječ Božju. Jednom riječju: od svećenika se očekuje da ne ometa nazočnost Kristovu u sebi samom, osobito kada vrši svetu žrtvu

Tijela i Krvi Kristove i kada u sakramentu pokore – u ispovijedi – u ime Božje oprašta grijehe.

Podjeljivanje ovih sakramenata zauzima među svećeničkim zadaćama tako bitno mjesto da sve drugo mora biti sporedno.” Ja se trudim s Božjom pomoći činiti to.

Na žalost, mnogi i od vjernika su prve informacije, iskrivljene i potpuno netočne, o Opusu Dei čuli kroz blasfemične pamflete poput knjige i filma Dan Browna «Da Vincijev kod» i neke druge uratke; kroz novinske komentare o velikom utjecaju prelature na zbivanja u sveopćoj Crkvi i društvu; kroz priče o moćnoj i vrlo tajnovitoj organizaciji... Zašto, po Vašem mišljenju, toliko napada na Opus Dei?

Znamo da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji Ga ljube. Bog sve okrene na dobro. Puno ljudi koji je čulo za Opus Dei na ovaj način,

sada su mogli dobiti pravu informaciju i sada su u kontaktu s nama.

No, čini se da je Opus Dei do sada u javnosti davao malo informacija o svojem radu?

Evo sada dugo pričamo o Opusu Dei da svi čitatelji Katoličkog tjednika mogu dobiti adekvatnu informaciju o Opusu Dei.

Kakva je “procedura” kada dolazite u zemlju ili biskupiju gdje još niste nazočni?

Duhovnost služenja i zajedništva, svojstvena Opusu Dei, čini da “apostolski zadatak, koji prelatura obavlja u skladu sa svojom naravi i ciljem, pridonosi dobru svake od mjesnih Crkava; prelatura uvijek održava potrebne odnose s crkvenim teritorijalnim vlastima.

Kako bi prelatura mogla započeti svoje apostolsko djelovanje u biskupiji i kanonski uspostaviti svoj prvi centar, mora prethodno o tome biti obaviješten mjesni biskup te mora biti zatražen njegov pristanak. To znači da Opus Dei ne može započeti svoje djelovanje u biskupiji u kojoj biskup, iz bilo kojeg razloga, tome nije sklon.

Tko su članovi (laici) Opusa Dei u Hrvatskoj? Poznato nam je, naime, da prelaturi pripadaju ili je podupiru osobito mladi intelektualci. Kako su organizirani susreti vaših članova?

U Hrvatskoj imamo nekoliko članova. To su studenti ili osobe od svih zanimanja, ne samo intelektualci.

Članovi Opusa Dei primaju cijelog života, prema svojim mogućnostima i sposobnostima, vjersko obrazovanje. Taj odgoj treba hraniti njihov duhovni i apostolski život, pomagati im vezati “djetinju pobožnost sa

sigurnom teološkom naukom“ i podizati tako u svim društvenim sredinama intelektualno osposobljene ljude za uspješan apostolat evangelizacije, polazeći od obavljanja svog zanimanja ili zanata.

Obrazovanje se stječe osobno ili kroz predavanja za jednake skupine. Pretpostavljeni u prelaturi moraju paziti da vrijeme određeno za doktrinarni odgoj ne smeta ispunjavanju obiteljskih i profesionalnih dužnosti.

Upravo je ovih dana aktualno predstavljanje prelature po gradovima. Kakav je odaziv i kako reaguju posjetitelji tribina?

Jako pozitivan. Ljudi su oduševljeni, Bogu hvala.

Znate li možda ima li članova u Opusu Dei i na području BiH?

Još nema, ali nadam se da će rad Opusa Dei uskoro početi u Bosni i Hercegovini.

Ovih dana je Ininu nagradu za promicanje Hrvatske u svijetu dobila po prvi put jedna institucija - španjolsko Sveučilište Navarra iz Pamplone koje je 1952. godine osnovao sv. Josemaría Escrivá. Poveznice Opusa Dei i Hrvata su duboke i stare?

Djela zajedničkog apostolata Opusa Dei su različita i obuhvaćaju sveučilišta, centre za pomoć ženama, medicinske dispanzere u nerazvijenim krajevima i zemljama, škole za seljake, institute za profesionalno obrazovanje, studentske domove, kulturne centre i dr. Opus Dei pruža savjete u stvarima koje se odnose na učenje Crkve te svećeničku pomoć, prema oblicima dogovora između odgovornih za te pothvate i

pretpostavljenih iz prelature određene zemlje, no ne sudjeluje u vodstvu. Jedno od takvih djela je i Sveučilište u Navarri gdje je predavao i prof. Luka Brajnović, jedan od prvih Hrvata članova Opusa Dei.

Sveti Josemaría je gajio veliku ljubav prema Hrvatskoj i Hrvatima. Prvi član Opusa Dei izvan Španjolske je bio jedan Hrvat, don Vladimir Vince. Utemeljitelj Opusa Dei je htio započeti apostolski rad ovdje još prije mnogo godina i «konačno» smo došli, kako je rekao kardinal Bozanić. Nadam se da će rad Opusa Dei u ovom području biti jako plodonosan.

Katolički tjednik (Brane Vrbić)

josemaria-je-gajio-veliku-ljubav-prema-
 hrvatskoj-i-hrvatima/ (9.08.2025.)